

อรรถัย สุวรรณไชยรบ, นิรันดร์ ยิ้มจ่อ, วันพนีย์ วัฒนสุรจิตต์, สุภาวรรณ วันประเสริฐ, ชลธิชา คำสอ, นกัสนันท์ สะอาด, ทิวานนท์ สมนาม, ทิวานนท์ สมนาม, สุรศักดิ์ อินศวรรยาศักดิ์, นฤมล ใจดี, ดารินทร์ อารีโยชัย

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 23 ระหว่างวันที่ 5-11 มิถุนายน 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. อาหารเป็นพิษจากเห็ดพิษ 3 เหตุการณ์ ระหว่างวันที่ 6-8 มิถุนายน 2559 พบผู้ป่วยรวม 10 ราย ในจำนวนนี้เสียชีวิต 2 ราย เกิดเหตุที่จังหวัดตาก 2 เหตุการณ์และเชียงใหม่ 1 เหตุการณ์ ดังนี้

จังหวัดตาก ผู้ป่วยเป็นชาวเขาเผ่าปกากะญอ จากอำเภอแม่ระมาด 3 ราย และอำเภอแม่สอด 2 ราย เสียชีวิต 2 ราย

อำเภอแม่ระมาด ตำบลแม่ระมาด พบผู้ป่วย 3 ราย เป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ไปรับการรักษา ที่สถานีนอนมายเฉลิมพระเกียรติแม่จะเรในวันที่ 6 มิถุนายน 2559 ด้วยอาการคลื่นไส้ ท้องเสีย และอาเจียน 2 ราย หลังรับประทานอาหารกลางวันที่ปรุงจากเห็ดจันทน์ประมาณ 3 ชั่วโมง โดยเป็นเห็ดที่ขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณหน้าบ้าน ผู้ป่วยถูกส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลแม่ระมาดในวันเดียวกัน หลังได้รับการรักษา ทุกอาการดีขึ้น ไม่มีตัวอย่างเห็ดที่รับประทานเหลือสำหรับส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

อำเภอแม่สอด ตำบลแม่ระมาด พบผู้ป่วย 2 ราย เป็นพ่อลูกกัน เสียชีวิตทั้ง 2 ราย เริ่มป่วยวันที่ 2 มิถุนายน 2559 ด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน และถ่ายเหลว หลังรับประทานอาหารเย็นที่ปรุงจากเห็ดระโงกหินซึ่งเก็บจากป่า ได้ประมาณ 9 ชั่วโมง ไปรับการรักษาที่สถานบริการสาธารณสุขชุมชนบ้านธงชัย อาการไม่ดีขึ้น ผู้ที่เป็นพ่อถูกส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลแม่สอดในวันเดียวกัน อาการไม่ดีขึ้น ญาติพากลับบ้านและเสียชีวิตระหว่างเดินทาง ส่วนลูกไม่ยอมไปรับการรักษาต่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2559 ลูกอาการไม่ดีขึ้น อาเจียน และถ่ายเป็นเลือด วันที่ 5 มิถุนายน 2559 ญาติพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่สอด อาการดีขึ้น แพทย์จำหน่ายออกจากโรงพยาบาลในวันที่ 6 มิถุนายน 2559 เมื่อกลับถึงบ้านอาการทรุดลงและเสียชีวิต ในวันเดียวกัน ทีม SRRT ของพื้นที่เก็บตัวอย่างเห็ดส่งตรวจวิเคราะห์ทางพิษวิทยาที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดพิษณุโลก อยู่ระหว่างการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่แตง ตำบลอินทิล พบผู้ป่วย

5 ราย เป็นชาวไทยพื้นราบ จำแนกเป็นพระภิกษุ 2 ราย ขวราส 3 ราย ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่แตงในวันที่ 7 มิถุนายน 2559 ด้วยอาการเวียนศีรษะ บ้านหมุน ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน หลังรับประทานอาหารกลางวันที่ปรุงจากเห็ดโคน เห็ดผึ้ง เห็ดไขห่าน ซึ่งเก็บจากป่า ได้ประมาณ 7-9 ชั่วโมง หลังได้รับการรักษา ทุกอาการดีขึ้น ไม่มีตัวอย่างเห็ดที่รับประทานเหลือสำหรับส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

2. การระบาดของอหิวาตกโรคในกลุ่มนักเรียนที่ไปเข้าค่าย

ธรรมะในรีสอร์ทแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี พบผู้ป่วยรวม 65 ราย จากทั้งหมด 478 คน อัตราป่วยร้อยละ 13.6 อายุ 15-17 ปี เป็นชาย 18 ราย หญิง 47 ราย เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน 2559 เวลา 04.00-23.20 น. ด้วยอาการ ปวดท้องและถ่ายเหลวร้อยละ 84.62 คลื่นไส้ร้อยละ 53.85 อาเจียนร้อยละ 41.54 และถ่ายเป็นน้ำร้อยละ 2.30 เป็นผู้ป่วยนอก 20 ราย โดยไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท้ายเกาะ 1 ราย โรงพยาบาลปทุมธานี 19 ราย หลังได้รับการรักษา อาการดีขึ้น ส่วนอีก 45 ราย ไม่ได้ไปรับการรักษา

จากการสอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่า ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร ไปเข้าค่ายปฏิบัติธรรมที่รีสอร์ทแห่งหนึ่งในอำเภอสองแคว จังหวัดปทุมธานี ระหว่างวันที่ 5-7 มิถุนายน 2559 ยังไม่สามารถระบุแหล่งโรคและชนิดของอาหารที่สงสัยว่าจะเป็นสาเหตุของการป่วยในครั้งนี้ เนื่องจากไม่มีอาหารเหลือสำหรับส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ทำ rectal swab ผู้ป่วย 8 รายและผู้สัมผัสอาหาร 3 คน รวมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำดื่มที่ใช้ในรีสอร์ทรวม 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วยวิธีเพาะเชื้อ พบเชื้อ *Vibrio cholerae* El Tor Ogawa ในกลุ่มผู้ป่วย 3 ราย เชื้อ *V. cholerae* El Tor Ogawa และเชื้อ *Salmonella* serogroup C ในกลุ่มผู้สัมผัสอาหารอย่างละ 1 คน ส่วนอีก 1 คน ให้ผลลบต่อเชื้อในกลุ่ม *Vibrio*,

Salmonella และ *Shigella* และในตัวอย่างน้ำดื่มและน้ำใช้ทุกตัวอย่าง ตรวจไม่พบเชื้อในกลุ่ม *Vibrio*, *Salmonella* และ *Shigella* เก็บตัวอย่างน้ำจากก๊อกน้ำบริเวณที่ล้างจานและที่ล้างวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารในครัว 2 จุด ตรวจหาปริมาณคลอรีนอิสระคงเหลือได้ 1 ppm. ทั้ง 2 จุด ทีม SRRT ของพื้นที่กำลังอยู่ระหว่างสอบสวนโรคเพิ่มเติม

3. สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในประเทศไทย

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ จากข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังโรค (รง. 506) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-9 มิถุนายน 2559 มีรายงานผู้ป่วยรวม 50,372 ราย จาก 77 จังหวัด อัตราป่วย 76.99 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 5 ราย จากเพชรบุรีและนครราชสีมา จังหวัดละ 2 ราย และปัตตานี 1 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.01 จำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลง แต่ก็ใกล้เคียงกับจำนวนผู้ป่วยในช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังในขณะที่สุดส่วนของILI มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดว่าในช่วงเดือนมิถุนายน 2559 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่น่าจะเพิ่มขึ้นและมีผู้ป่วยประมาณ 7,557 ราย กลุ่มอายุ 0-4 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด (294.14 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 5-14 ปี (206.30) กลุ่ม 25-34 ปี (61.63) และกลุ่ม 15-24 ปี (50.64) ภาคกลางมีอัตราป่วยสูงสุด (113.21 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ (108.62) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (42.07) และภาคใต้ (31.22) จากการเฝ้าระวังเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ของสถาบันวิจัยสาธารณสุขและสำนักระบาดวิทยา พบว่าเชื้อ Influenza virus type A/H1N1 (2009) มีสัดส่วนมากที่สุดในช่วง 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา

สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก จากการเฝ้าระวังของกรมควบคุมโรค พบว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-9 มิถุนายน 2559 มีรายงานผู้ป่วยรวม 13,727 ราย จาก 77 จังหวัด อัตราป่วย 20.98

ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 2 ราย จากกรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ อัตราป่วยตายร้อยละ 0.01 ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 16 เป็นต้นมา จำนวนผู้ป่วยเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และมีจำนวนผู้ป่วยสูงกว่าในช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาและค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง คาดว่าเดือนมิถุนายนนี้จะมีผู้ป่วยรวม 9,360 ราย กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่ 0-4 ปี (318.49 ต่อประชากรแสนคน) (โดยร้อยละ 81.09 ของผู้ป่วยมีอายุระหว่าง 1-3 ปี) รองลงมา ได้แก่ กลุ่ม 5-14 ปี (16.86) กลุ่ม 15-24 ปี (0.55) ภาคเหนือมีอัตราป่วยสูงสุด (31.66 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง (27.00) ภาคใต้ (13.46) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (12.18) พื้นที่ที่ควรติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดได้แก่จังหวัดทางภาคเหนือ (ลำพูน แพร่ น่าน เชียงราย และตาก) และภาคกลาง (ระยองและจันทบุรี)

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

การประชุมคณะกรรมการฉุกเฉินโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ข่าวกจากเว็บไซต์ CIDRAP ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2559 รายงานว่า องค์การอนามัยโลกจะจัดประชุมคณะกรรมการฉุกเฉินโรคติดเชื้อไวรัสซิกาครั้งที่ 3 ในวันที่ 14 มิถุนายน 2559 ผ่านทางтелеคอนเฟอเรนซ์ เพื่อพิจารณาเรื่องผลกระทบจากข้อเสนอแนะที่องค์การอนามัยโลกได้เคยจัดทำขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในประกาศภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern - PHEIC) การประเมินสถานการณ์ว่าจะยังคงรับรองให้เป็นภาวะฉุกเฉินฯ ต่อไปหรือไม่ และจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนข้อเสนอแนะดังกล่าวอย่างไรบ้าง รวมถึงจะพิจารณาเรื่องการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ ที่นครริโอ เด จาเนโร ประเทศบราซิล

3 โรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ควบคุมโรคเบื้องต้น
แจ้งเหตุ ติดต่อทางด้านสาธารณสุขหรือข้อสงสัย
กับทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ที่สำนักงานสาธารณสุข
หรือสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้านท่าน
หรือโทรสายด่วน **1422**
กรมควบคุมโรค หน่วยงานจากเห็นคนท้องภาพดี
www.boe.moph.go.th
www.ddc.moph.go.th